

LATVIJAS REPUBLIKA
AUCES NOVADA DOME

Jelgavas ielā 1, Aucē, Auces novadā, LV – 3708,
tālrunis 63745280, fakss 63781719, e-pasts: dome@dome.auce.lv

ĀRKĀRTAS SĒDES PROTOKOLS

Nr. 10

Aucē

2019.gada 11.septembrī

Sēde sasaukta plkst.15.30.

Sēdi atklāj plkst.15.40.

Darba kārtība:

1. Par teritoriālās reformas modeļa virzību un Auces novada administratīvās teritorijas saglabāšanu.

Sēdi vada – novada domes priekšsēdētāja Vija Keršus.

Protokolē – pašvaldības Administratīvās nodaļas vadītāja Evija Lintiņa.

Piedalās –

Deputāti: Ģirts Ante, Valdis Bergmanis, Māris Eihmanis, Arnis Hofmanis, Aija Jostsone, Gints Kaminskis, Vija Keršus, Kristaps Krapauskis, Andris Smilga, Indra Špela, Aigars Vernis.

Pašvaldības administrācijas darbinieki un citi: pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Gita Šēfere-Šteinberga.

Nepiedalās – deputāts Juris Ābele, neierašanās iemesls – aizņemts pamatdarbā; deputāts Gundars Freimanis, neierašanās iemesls – aizņemts pamatdarbā; deputāte Sintija Liekniņa, neierašanās iemesls – aizņemta pamatdarbā; Inita Sabule, neierašanās iemesls – personisks.

1.§

Par teritoriālās reformas modeļa virzību un Auces novada administratīvās teritorijas saglabāšanu

(ziņo: V.Keršus; I.Špela, Ģ.Ante, G.Kaminskis)

Atklāti balsojot: PAR – 11 (Ģ.Ante, V.Bergmanis, M.Eihmanis, A.Hofmanis, A.Jostsone, G.Kaminskis, V.Keršus, K.Krapauskis, A.Smilga, I.Špela, A.Vernis), PRET – nav, ATTURAS – nav, Auces novada dome **NOLEMJ**:

Pieņemt lēmumu Nr.266 „Par teritoriālās reformas modeļa virzību un Auces novada administratīvās teritorijas saglabāšanu”. Lēmums pievienots protokolam.

Sēde slēgta plkst.16.10.

Sēdes vadītājs _____

V. Keršus

Sēdes protokolētāja _____

E. Lintiņa

Protokols parakstīts _____

LATVIJAS REPUBLIKA

AUCES NOVADA DOME

Jelgavas ielā 1, Aucē, Auces novadā, LV – 3708,
tālrunis 63745280, fakss 63781719, e-pasts: dome@dome.auce.lv

L Ē M U M S

Aucē

2019.gada 11.septembrī

Nr. 266
(prot.Nr.10, 1.§)

Par teritoriālās reformas modeļa virzību un Auces novada administratīvās teritorijas saglabāšanu

Saeima 2019. gada 21.martā, ņemot vērā nepieciešamību turpināt administratīvi teritoriālo reformu, nolēmusi turpināt 1998. gadā iesākto teritoriālo reformu un līdz 2021. gadam izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā un sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām.

2019.gada 21.marta Saeimas paziņojumā norādīts, ka Ministru kabinets pēc konceptuālā ziņojuma sagatavošanas par administratīvi teritoriālo iedalījumu un konsultācijām ar pašvaldībām saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantu izstrādā un līdz 2019. gada 1. decembrim iesniedz Saeimai atbilstoši Saeimas lēmumā norādītajiem punktiem sagatavotu likumprojektu. Arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs intervijās vairākkārt ir norādījis, ka, veicot administratīvi teritoriālo reformu, tiks ņemts vērā administratīvi teritoriālo reformu skarto novadu iedzīvotāju viedoklis un attieksme pret gaidāmo reformu.

Saeima 1996.gada 22.februārī pieņēma likumu “Par 1985. gada 15. oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartu”, ar ko apstiprināta un pieņemta 1985. gada 15. oktobrī Strasbūrā parakstītā Eiropas vietējo pašvaldību harta (turpmāk – harta), kuras preambulā noteikts, ka *“Eiropas Padomes dalībvalstis, kas parakstījušas šo hartu, .. uzskatot, ka pilsoņu tiesības piedalīties valsts lietu pārvaldīšanā pieder pie demokrātijas principiem, kas kopīgi visām Eiropas Padomes dalībvalstīm ..”*. Hartas 5. pantā noteikts, ka *“Vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referendumu palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauts”*.

Savukārt Latvijas Republikas Satversmes 101.pants nosaka, ka *“ikvienam Latvijas pilsonim ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties valsts un pašvaldību darbībā ..”*.

No tā izriet, ka likumdevējs (Saeima) jau demokrātijas pamatnormu izstrādē ir paredzējis ievērot demokrātijas pamatprincipus, tātad ir nepieciešams noskaidrot iedzīvotāju viedokli dažādos jautājumos, kas tieši un netieši skar viņu intereses, un aktīva iedzīvotāju līdzdalība nodrošina valsts un pašvaldību darbības uzraudzību un ir garantija, ka lēmumi tiks pieņemti sabiedrības interesēs.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, nolūkā noskaidrot Auces novada iedzīvotāju viedokli par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas virzīto teritoriālās reformas modeli, Auces novada dome 2019.gada 10.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.186 “Par iedzīvotāju aptaujas organizēšanu” (protokols Nr. 6, 1.§). Saskaņā ar minēto lēmumu laika posmā no 2019.gada

17.jūnija līdz 2019.gada 12.jūlijam Auces novadā tika organizēta iedzīvotāju aptauja, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli par iespējamo Auces novada pievienošanu citām administratīvajām teritorijām.

Auces novada iedzīvotāji savu viedokli uz jautājumu “Vai Jūs esat par Auces novadu kā patstāvīgu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju?” varēja paust, aizpildot aptaujas anketas un balsojot Auces novada valsts un pašvaldības Vienotajā klientu apkalpošanas centrā, Bēnes pagasta pārvaldē, Lielauces pagasta pārvaldē, Ukru pagasta klientu apkalpošanas punktā, Īles pagasta klientu apkalpošanas punktā un Vītiņu pagasta bibliotēkā.

Kopumā aptaujā piedalījās 712 Auces novada pašvaldības iedzīvotāji jeb 10,28 % no Auces novadā deklarētajiem iedzīvotājiem, 697 Auces novada pašvaldības iedzīvotāji nobalsoja “PAR” Auces novada saglabāšanu kā patstāvīgu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju, “PRET” Auces novada saglabāšanu kā patstāvīgu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju nobalsoja 13 novada iedzīvotāji, 2 balsošanas zīmes Aptaujas komisija atzina par nederīgām.

Aptaujas rezultāti pierāda pārliecinošu Auces novada iedzīvotāju vēlmi saglabāt Auces novadu kā patstāvīgu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju, proti, “PAR” novada saglabāšanu nobalsoja 97,89 % no novada iedzīvotājiem, kuri piedalījās aptaujā.

Ņemot vērā aptaujā piedalījušos iedzīvotāju skaitu un apstākli, ka aptaujā piedalījās dažādu sociālo grupu pārstāvji, iedzīvotāju, kuri piedalījās aptaujā, izteikto viedokli var attiecināt uz lielāku iedzīvotāju skaitu, respektīvi aptaujas rezultātus var uzskatīt par visu Auces novada iedzīvotāju izteikto gribu, tādēļ ir uzskatāms, ka “PAR” Auces novada saglabāšanu ir nobalsojuši 97,89 % no Auces novada iedzīvotājiem.

Likuma “Par pašvaldībām” 3. panta pirmā daļa nosaka, ka vietējās pašvaldības pārvaldi īsteno ar pilsoņu vēlētās pārstāvniecības – domes – un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses. No citētās tiesību normas nepārprotami secināms, ka pašvaldības un pašvaldību deputāti īsteno vietējo iedzīvotāju intereses. Minētais jāņem vērā, ja tiešās pārvaldes iestādes īsteno tā politika pirmsšķietami ir nelabvēlīga vietējiem iedzīvotājiem, tad pašvaldības pienākums ir rīkoties, lai tiktu nodrošināta vietējo iedzīvotāju interešu īstenošana.

Iedzīvotāju interešu ievērošana un no tās izrietošais brīvprātības princips ietverts Eiropas Padomes Ministru komitejas rekomendācijās (REC 2004) divpadsmit dalībvalstīm par vietējo un reģionālo iestāžu robežu un/ vai struktūras reformas procesiem, kurās minēts, ka “priekšroka jādod reformai, kas pamatojas uz to, ka vietējās vai reģionālās pašvaldības to vēlas pašas nevis, ka augstākstāvoša iestāde izmanto savas pilnvaras pret attiecīgo pašvaldību gribu”.

Tādejādi, Auces novada domes ieskatā, būtu atbalstāma brīvprātības principa ievērošana teritoriālās reformas īstenošanā, nosakot kritērijus, pēc kuriem pašvaldības apvienotos un izveidotu apvienotas administratīvās teritorijas, vai saglabātu esošās administratīvās robežas, ja šāda esošo teritoriju saglabāšana atbilstu iedzīvotāju vēlmei un ekonomiskās izaugsmes progresa aprēķiniem.

2019.gada 13. augustā notika Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) Valdes sēde, kurā pašvaldību priekšsēdētāji bija vienisprātis, ka ir jāuzsāk argumentēta diskusija ar Ministru kabinetu, lai rastu optimālāko reformas risinājumu, kas vērsts uz Latvijas attīstību, nevis vienkārši robežu pārgrozīšanu.

Pašvaldību vadītāji atzina, ka līdz šim realizētās Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas diskusijas ar pašvaldību deputātiem bija formāls process ar nevēlēšanos patiesi izzināt pašvaldību viedokli. LPS valde tās raksturoja kā informēšanu, nevis diskusiju, jo tikšanās reizēs lielākoties tā arī neizskanēja argumentētas atbildes par Administratīvi teritoriālās reformas ieguvumiem.

Līdz ar to LPS valde konstatēja, ka ministra J. Pūces piedāvātais modelis līdzšinējo konsultāciju gaitā nav guvis pietiekamu atbalstu.

LPS valde tālākajām diskusijām par pamatu rosināja ņemt zinātnieku izstrādāto teritoriālās pārvaldības modeli, diskusijās notiktu izvēle starp tieši vēlētiem vai vietējo pašvaldību deleģētiem aprīņķu deputātiem, sarunas par sadarbību aprīņķa mērogā starp pašvaldībām un valsts institūcijām, atbilstošu funkciju un finansējuma reformu. Vietējo pašvaldību turpmākās reformas kritēriji tad izrietētu no šīs diskusijas rezultāta.

Sēdes dalībnieki atbalstīja valsts attīstības virziena maiņu no centralizācijas uz decentralizāciju, uz katras pašvaldības un katra reģiona resursu pilnīgāku izmantošanu. LPS valde atzina, ka pašvaldību robežas nevar grozīt bez aprēķiniem, kā tas ietekmēs pārējās valstī uzsāktās reformas.

Auces novada domes ieskatā, īstenojot administratīvi teritoriālo reformu, jāņem vērā 1985.gada 15.oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartā noteiktais, ka Eiropas Padomes dalībvalstis, kas parakstījušas šo Hartu, [...] uzskatot, ka pilsoņu tiesības piedalīties valsts lietu pārvaldīšanā pieder pie demokrātijas principiem, kas kopīgi visām Eiropas Padomes dalībvalstīm [...] un Hartas 5.pantā teiktais, ka vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referendumu palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauts. (Apstiprināta ar Saeimas 1996.gada 22.februāra likumu "Par 1985.gada 15.oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartu").

Ņemot vērā norādīto, Auces novada domes pienākums ir būt par Auces novada iedzīvotāju pārstāvi, paužot novada iedzīvotāju viedokli par administratīvi teritoriālās reformas īstenošanas gaitu un darīt visu iespējamo, lai nepieļautu sasteigtu, nepamatotu teritoriālās reformas modeļa virzību un saglabātu Auces novadu kā pastāvīgu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sasteigti izstrādātais, piedāvātais jaunā administratīvi teritoriālā dalījuma projekts nav atbalstāms, jo:

- 1) reforma ir atrauta no reģionālās attīstības un citu nozaru reformu plāniem;
- 2) nav izpildīts Saeimas uzdevums konsultēties ar pašvaldībām saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5.pantu;
- 3) nav ekonomiskā pamatojuma, kā resursu koncentrācija mazākā skaitā centru uzlabos kopējo ekonomisko un sociālo situāciju valstī;
- 4) nav piedāvāti nekādi kompensācijas mehānismu potenciālajās nomalēs, kas izveidosies reformas rezultātā.

Auces novada dome atbalsta LPS viedokli, ka ir jāturpina darbu pie administratīvi teritoriālās reformas, sākot ar aprīņķa mēroga funkcionālo reformu, tai skaitā atsevišķu valsts funkciju un finanšu deleģēšanu aprīņķiem, kā arī vietējo pašvaldību sadarbību aprīņķa mērogā:

- 1) noskaidrojot, kuras funkcijas pietiekami nenodrošina esošā struktūra;
- 2) izvērtējot, vai šo funkciju veikšanai sadarbība nav ieteicamāka par apvienošanu;
- 3) izstrādājot vēlamos vietējo pašvaldību kritērijus, ievērojot aprīņķiem nododamās funkcijas;
- 4) atbalstot pašvaldību brīvprātīgu apvienošanu, ja tā sekmē sociāli ekonomisko jautājumu risināšanu. Šajos gadījumos organizējot pilnvērtīgas konsultācijas ar iedzīvotājiem.

Vadoties no norādītā, papildus pamatojoties uz likuma "Par pašvaldībām" 12. pantu, 14.panta otrās daļas 7.punktu, 21.panta pirmās daļas 27.punktu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantu, Auces novada dome **NOLEMJ:**

1. Neatbalstīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sasteigti izstrādāto, piedāvāto jaunā administratīvi teritoriālā dalījuma projektu, jo:

- 1.1. reforma ir atrauta no reģionālās attīstības un citu nozaru reformu plāniem;
- 1.2. nav izpildīts Saeimas uzdevums konsultēties ar pašvaldībām saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5.pantu;

- 1.3. nav ekonomiskā pamatojuma, kā resursu koncentrācija mazākā skaitā centru uzlabos kopējo ekonomisko un sociālo situāciju valstī;
- 1.4. nav piedāvāti nekādi kompensācijas mehānismu potenciālajās nomalēs, kas izveidosies reformas rezultātā.

2. Atbalstīt Latvijas Pašvaldību savienības viedokli, ka ir jāturpina darbs pie administratīvi teritoriālās reformas, sākot ar apriņķa mēroga funkcionālo reformu, tai skaitā atsevišķu valsts funkciju un finanšu deleģēšanu apriņķiem, kā arī vietējo pašvaldību sadarbību apriņķa mērogā:

- 2.1. noskaidrojot, kuras funkcijas pietiekami nenodrošina esošā struktūra;
- 2.2. izvērtējot, vai šo funkciju veikšanai sadarbība nav ieteicamāka par apvienošanu;
- 2.3. izstrādājot vēlamos vietējo pašvaldību kritērijus, ievērojot apriņķiem nododamās funkcijas;
- 2.4. atbalstot pašvaldību brīvprātīgu apvienošanu, ja tā sekmē sociāli ekonomisko jautājumu risināšanu. Šajos gadījumos organizējot pilnvērtīgas konsultācijas ar iedzīvotājiem.

3. Aicināt LR Saeimu (tās frakcijas), Latvijas Valsts Prezidentu, LR Ministru kabinetu nepieļaut Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sasteigti izstrādātā, nepamatotā teritoriālās reformas modeļa virzību un saglabāt Auces novadu kā patstāvīgu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju.

Domes priekšsēdētāja

V. Keršus